

UNES FESTES HISTORIQVES

(Cort reial, Castell de Montsó, 1990. El rei Jaume discuteix amb un vassall):

— Açò em passa per confiar amb inútils com tu! Ves-te'n d'ací i no tor- nes mentre no aconsegueixques recuperar el falcó.

— Però Senyor, el cavaller que va regalar el falcó a la vostra esposa m'assegurà la docilitat d'aquest fins el punt de poder lliurar-lo dintre la cam- bra sense cap perill.

— Guerau, estic fart de les teues disbauxes. La meua esposa és al punt d'arribar i, com sempre, desitjarà vore el seu falcó de la ploma verda, així que pren el cavall i cinc homes a les teues ordres, i porteu-me'l abans no us acomiade per forisfacto neglig- ent.

(Entra la reina, evidenciant cansa- ment):

— Ja no puc més, d'esgotada que estic!

— Retira't -diu el rei al vassall- i no obli- des allò que hem parlat.

D'on vens, reina?

— Vinc d'inaugurar l'exposició antològica d'Alfons Cartipàs al castell dels Rosselló. Després he assistit al concert cloenda del cicle "Música Trobadoresca". I en reprendre camí de tornada, la carrossa s'ha estavellat contra un arbre. Una autèntica desfe- ta.

— La carrossa nova?

— Mira que eres materialista. En compte de preocupar-te per mi!

— Tranquila, que podràs reposar tota la nit, i tot el dia si vols.

— Només la nit, rei. Demà hem de posar-nos en camí cap a Vila-real.

— A Vila-real, a què? Jo demà tinc partida d'escacs contra Ramon l'Occitanet.

— Jaume, vas prometre'm tornar a Vila-real per Festes, així que ajorna tots els compromisos. Jo me'n vaig a jaure ara quan pegue una ullada al falcó.

— No! No passes per la falcone- ra!

— Per què?

— Es que... et convé dormir prou, per tal d'eixir cap a Vila-real ben de matí.

(Un dia després):

— On estem? L'entrada al poble no sembla la mateixa de quan el vaig fundar.

— Ací és, rei. En aquell monòlit diu "VILA-REAL".

— I còm és que ningú ve a rebre'ns? Açò ho tinc de dir al Llibre dels Fets.

— Jaume! no és aquell que porta brusa el teu fill Ferran?

— Es cert; però què fa ací eixe bastard, si el dijous té un examen!

— Deixa'l fruir. Anem a vore el Temple de Sant Pasqual, què estaven decorant-lo amb motiu del tercer cen- tenari de la canonització i quart de la seua mort.

— Midons, jo només tinc ganes de seure i fer-me un vermutet.

— D'acord, espera'm a la Plaça Major d'ací una estona, que a mi em fa il.lusió vore-ho.

(Se'n va la reina. Jaume s'acosta a l'Ajuntament):

— Bona vesprada, algtzir, què no em coneix?

— Que tu de quí eres fill?

— Jo sóc En Jaume I "el Conqueridor", Comte de Barcelona, Rei d'Aragó, Mallorca i València, Senyor de Montpeller, fill de Pere el Catòlic i de Maria de Montpeller.

— No conec els teus pares, no

seran del Poble.

— M'agradaria que m'anunciareu a les autoritats a fi de procedir al pro- tocol, que vinc molt cansat.

— Pots seure un moment en aquella butaca que hi ha en mig de la Plaça. Voré si et poden atendre.

— Espere vosté.... No és possible! Se n'ha anat i m'ha deixat amb tots els trastos. Açò li costarà un any amb els sarraïns. I la butaca en qüestió podria haver estat més baixeta, per- què corre un aire que pela. Ja m'ha- vien advertit que en aquest poble, quan és festa, no hi ha altre al món, però no pensava que seria fins a tal punt... Eh, jove em passes un progra- ma? Gràcies. La fira sí que és estran- ya, en lloc de portar ramats d'animals, ara porten xiquets. Tampoc entenc massa d'on treuen les forces, després d'organitzar festes a tots els sants, marededéus, carrers, masets... serà que treballen per la nit. Euh! amb els cabirons que porten aquells hi ha per a enderrocar dues croades de moros. Caram, quin ambient, i jo ací tot escanyolit sostenint l'espasa i el pro- grama. Si em troba la "Vio" en aques- ta situació, es trenca de riure.... Això que veig ara m'ho apunte per incorpo- rar-ho als torneigs que ens organitza Frederic el Punyalet, el mal que si estiren dels extrems d'una corda Bertran el Trencaponts i Guillem l'Esquinçaeslaons no crec que resis- teixca tant com ací. Ah, cal dir que en les tres hores que observe aquella colla encara no han parat de beure. Tan pacífica que estava la Vila l'any 74, uns segles enrere... Reconec que han tengut el detall de penjar la meua senyera per tot el poble. La veritat és que s'està molt entretingut, des d'ací dalt es veu tot: mira què mudat va el de la barba, ni que haguera de llegir la Carta Pobla. Ja ve la música, però això no semblen llaüts, amb tant soroll... eh, bon home! quin instru- ment toca eixe grup?...ah, la dolçaina; sí que serien bons per despertar el meu veí Roncal el Marmoteta, que per parlar amb ell cal disparar abans una canonada a la muralla. També tinc entès que la "foguerà" de Sant Pasqual es distingeix des de qualse- vol indret, però com està ple de fàbri- ques, ves endivina quin fum de tots és. I allà baix de la séquia va molta gent. Si tarda més la "Vio", la deixe plantada i me'n vaig per ahí de marxa, que amb la quantitat de formosures que estic veient algun osculum cauria, perquè un cavaller tan ardit, ros i gallard com jo, tindria molts lligues... Però deixem-ho córrer, que ve la "Vio".

— Jaume, no m'havies contat que en aquest poble tens moltes admira- dores.

— I tu còm ho saps, això?

— Perque hi ha cartells on diu: "Fundador, està como nunca".

— (L'última cosa que esperavaoir hui).